

PROTOKÓŁ

Posiedzenia Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

1 października 2025 r. odbyło się posiedzenie Komitetu do spraw Pożytku Publicznego o następującym porządku obrad:

1. Rozpoczęcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Informacja o stanie realizacji programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Rządowy Program wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności”.
4. Rada ds. Budowania Odporności Społecznej - prezentacja koncepcji. Dyskusja.
5. Wstępne podsumowanie prac zespołu roboczego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego do spraw podatku VAT od dotacji dla organizacji pozarządowych.
6. Uproszczona Ewidencja Przychodów i Kosztów – prezentacja propozycji zmian.
7. Propozycja przystąpienia Polski do Open Government Partnership.
8. „NGO w działaniu” – cykl konferencji służących wzmocnieniu współpracy administracji rządowej z organizacjami pozarządowymi . Prezentacja koncepcji. Dyskusja.
9. Nadzór nad fundacjami – informacja o występujących problemach i możliwościach usprawnień.
10. Sprawy bieżące.
11. Zamknięcie posiedzenia.

W posiedzeniu wzięli udział:

1. Pani Adriana Porowska – Wiceprzewodnicząca Komitetu ds. Pożytku Publicznego; Sekretarz Stanu w KPRM;
2. Pan Marcin Bosacki – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych;
3. Pani Maria Ejchart – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości;
4. Pan Michał Gramatyka – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji;
5. Pan Jacek Karnowski – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej;
6. Pan Robert Kropiwnicki – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych;
7. Pan Ireneusz Nalazek – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki;
8. Pani Katarzyna Nowakowska – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
9. Pan Konrad Wojnarowski – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Energii;
10. Pan Stanisław Wziątek – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej;

11. Pani Urszula Zielińska – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska;
12. Pani Izabela Ziętka – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej;
13. Pan Michał Braun – Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

ponadto:

14. Pan Marek Krawczyk – Podsekretarz Stanu w KPRM;
15. Pan Łukasz Jachimowicz – Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM; Sekretarz Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;
16. Pan Wojciech Kuraszyk – Zastępca Dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM;
17. Pan Piotr Mierecki – Naczelnik w Departamencie Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM;
18. Piotr Stec – Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego;

Zaproszeni eksperci ze strony organizacji pozarządowych (punkt 6 porządku obrad):

19. Katarzyna Adamska-Dudkiewicz (zdalnie);
20. Beata Koper (zdalnie);
21. Marek Kirkowski (zdalnie);

oraz w charakterze obserwatorów, wobec nieobecności członków Komitetu:

22. Pani Violetta Błaż – Naczelnik Wydziału w Departamencie Poboru Podatków w Ministerstwie Finansów i Gospodarki;
23. Pani Marlena Muszyńska – Dyrektor Departamentu Polityki Senioralnej KPRM;
24. Pan Michał Sułkowski – Dyrektor Departamentu Kontroli w Ministerstwie Infrastruktury;
25. Pani Barbara Szelewa-Kropiwnicka – dyrektor Departamentu Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
26. Pani Dorota Trych – Kierownik Zespołu ds. Analiz i Sprawozdawczości w Departamencie Kontroli w Ministerstwie Infrastruktury.

Ad 1, 2

Posiedzenie Komitetu do spraw Pożytku Publicznego otworzyła Wiceprzewodnicząca Komitetu, Pani Adriana Porowska witając uczestników. Następnie oddała głos Sekretarzowi Komitetu, który przedstawił porządek obrad. Wobec braku uwag porządek obrad został przyjęty.

Ad 3

Wiceprzewodnicząca Komitetu Adriana Porowska przedstawiła prezentację dotyczącą stanu realizacji Programu „Moc Małych Społeczności” (stanowiącą załącznik do protokołu).

Podczas prezentacji podkreśliła, że społeczeństwo obywatelskie jest fundamentem odporności społecznej. Zauważyła, iż niezależnie od przedmiotu działalności organizacje pozarządowe mają pewne cechy wspólne. To m.in. umiejętność jednoczenia ludzi, zarządzania dużymi grupami. Są to cechy istotne dla budowania odporności społecznej i współpracy z organami administracji publicznej. Organizacje pozarządowe mają ogromną moc, a ich doświadczenie i chęci działania, szczególnie organizacji małych i działających lokalnie, warto spożytkować w celu wzmocnienia odporności społecznej poprzez budowanie zaufania społecznego i nawiązywanie relacji. W związku z powyższym, w opinii Wiceprzewodniczącej, przyjęty na 2025 r. Program „Moc Małych Społeczności” powinien być kontynuowany w kolejnych latach. A. Porowska zadeklarowała gotowość dyskusji na temat przyszłych priorytetów Programu, zaprosiła do udziału w planowanych konferencjach dot. jego realizacji. Poinformowała także o spotkaniu z organizacjami proobronnymi i związanymi z tym perspektywami współpracy.

Dyrektor Michał Braun poinformował, że do organizacji pozarządowych trafiły już w ramach Programu 54 miliony złotych, a pozostałe fundusze zostaną przekazane prawdopodobnie w najbliższych dwóch tygodniach. Termin składania wniosków upływał w połowie czerwca br. Wpłynęło wtedy około dwóch tysięcy wniosków, a do dofinansowania wybranych zostało prawie tysiąc projektów. To rekordowa liczba jeżeli chodzi o liczbę grantów, które zostały przekazane organizacjom pozarządowym.

Co ważne, w Programie „Moc Małych Społeczności” połowa funduszy, które trafiły do organizacji, przeznaczona jest na rozwój instytucjonalny. NIW-CRSO praktykuje to w wielu konkursach (Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Poradniczych, Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich), że część pieniędzy, które organizacja otrzymuje, jest po to, by organizacja była silniejsza po zakończeniu projektu.

Dyrektor NIW-CRSO wyraził nadzieję na to, że Program „Moc Małych Społeczności” będzie mógł na stałe wpisać się w działania rządowe, ponieważ nie było jeszcze rządowego programu, który dotarł do tak szerokiej grupy organizacji. Budżet Programu podzielony był na regiony, w każdym województwie przynajmniej 40-50, w większych województwach 80 organizacji otrzymało dotację. Uniknięto sytuacji, w której – tak jak wcześniej – organizacje z dużych miast przejmowały większą pulę środków.

Ad 4

Sekretarz Komitetu poinformował, że obecnie rozpatrywane są uwagi, które wpłynęły w ramach uzgodnień międzyresortowych do projektu zarządzenia Prezesa Rady Ministrów dotyczącego powołania Rady do spraw Budowania Odporności Społecznej.

Piotr Stec, Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności wskazał, że organizacje pozarządowe są świetnym narzędziem do budowania odporności społecznej. Często są to lokalni liderzy, którzy realizują przedsięwzięcia, w których uczestniczy, jak mówią dane GUS-u, co roku 8 milionów Polek i Polaków. W ramach budowania piramidy bezpieczeństwa odporność lokalna stanowi korzenie całego systemu.

Rada do spraw Budowania Odporności Społecznej, która ma powstać, będzie włączać do działań podmioty społeczne, takie jak organizacje harcerskie, Polski Czerwony Krzyż, organizacje humanitarne, ochotnicze straże pożarne. Zadaniem Rady będzie monitorowanie współpracy administracji publicznej i służb z sektorem pozarządowym celem wsparcia oddolnych inicjatyw społecznych skierowanych

na budowanie odporności społecznej. W prace Rady włączeni zostaną przedstawiciele wojewodów. Budowanie odporności społecznej, ochrona ludności i obrona cywilna, to kwestie komplementarne.

Sama Rada będzie platformą wypracowywania rozwiązań i mechanizmów na rzecz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, jego gotowości do działań w przypadku sytuacji z obszaru zarządzania kryzysowego.

Powołanie Rady i kontynuacja Programu „Moc Małych Społeczności” uznane zostały za jeden z priorytetów polityki rządu.

Ad 5

Decyzją Przewodniczącej Komitetu ds. Pożytku Publicznego powołano zespół roboczy Komitetu złożony z 32 przedstawicieli resortów, strony społecznej oraz samorządu terytorialnego, w tym Unii Metropolii Polskich, Związku Powiatów Polskich i Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

Zespół zajmował się analizą skutków przepisów dotyczących podatku VAT od dotacji dla organizacji pozarządowych oraz współpracy administracji publicznej z tymi organizacjami, a także wypracowaniem rozwiązań zapobiegających ewentualnym negatywnym konsekwencjom dla działalności organizacji pozarządowych.

Zespół zakończył swoje prace. W uzgodnieniach jest pierwszy projekt raportu, który został przekazany do zapoznania się i zgłoszenia ewentualnych uwag z terminem 10 dni.

Ostateczne wnioski i rekomendacje znajdują się w finalnej wersji sprawozdania z prac zespołu roboczego, która zostanie przekazana członkom Komitetu w trybie obiegowym wraz z uchwałą rekomendującą dalsze możliwości działania w tej kwestii.

Ad 6

W związku z nowelizacją ustawy o pożytku publicznym, która nastąpiła na początku bieżącego roku i podwyższa próg stosowania uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (UEPiK) ze 100 tysięcy do 1 miliona złotych pojawiła się konieczność wydania przez Ministra Finansów i Gospodarki w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do spraw Pożytku Publicznego oraz przy opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego rozporządzenia, które będzie normowało UEPIK dla organizacji. Rozporządzenie powinno wejść w życie od 1 stycznia 2026 roku. Szacunki wskazują, że ta zmiana może objąć gros organizacji, w szczególności małych organizacji.

Sekretarz Komitetu poinformował, że trwają intensywne prace odnośnie kształtu rozporządzenia, które jest szalenie istotne z punktu widzenia całego systemu i organizacji. Przedstawił zaproszonych przedstawicieli strony społecznej, ekspertów, którzy na co dzień pracują w organizacjach i spotykają się z różnymi zagadnieniami dotyczącymi UEPIKu.

Opinię na temat propozycji rozporządzenia przygotowanego przez Ministerstwo Finansów wypracowaną przez stronę społeczną i Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego przedstawił Pan Marek Kirkowski. Propozycja ministerialna, w ocenie strony społecznej, zawiera nieścisłości, nie daje możliwości realizacji zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ponieważ nie umożliwia ewidencjonowania i wydzielenia dotacji w prawidłowy sposób. Organizacja, która prowadzi UEPIK i pozyskuje środki publiczne, musi je rozliczyć i wydzielić je w ewidencji, a przy obecnym kształcie projektu rozporządzenia nie ma takiej możliwości. Problem ten zresztą występuje także w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu.

Kluczem do problemu jest załącznik nr 1 do rozporządzenia, czyli wizualizacja UEPIKu w układzie tabeli. Tabela nie umożliwia pokazania i wydzielenia przychodów i kosztów związanych z dotacjami w prawidłowy sposób. Załącznik jest tabelą zamkniętą, nie można tam nic dodać, ani nic ujmować. Propozycja rozwiązania polega na tym, aby w rozporządzeniu nie zamieszczać tego załącznika, a jedynie zawrzeć kanon obowiązkowych zapisów w UEPIKu, które muszą zostać pokazane. W przypadku kiedy organizacja otrzyma jedną lub więcej dotacji, będzie mogła dołożyć kolejne kolumny, co umożliwi w sposób rzetelny pokazanie, jak ta dotacja została wydatkowana i w jaki sposób środki publiczne zostały wydane. W przypadku kontroli prawidłowości wydatkowania środków związanych z dotacją ze środków publicznych jest to podstawowa kwestia, która podlega weryfikacji.

Obecny kształt rozporządzenia jest również niespójny z rozporządzeniem Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. dotyczącym szczegółowych zapisów w księgach rachunkowych.

W rozporządzeniu przypisano dotację m.in. do przychodów z działalności odpłatnej, podczas gdy zarówno w praktyce, jak i w przepisach jest to działalność nieodpłatna. Dotacja, jeżeli nawet jest połączona z działalnością odpłatną, zawsze była księgowo rozdzielana i stanowiła przychód z działalności nieodpłatnej, a ewentualny wkład beneficjentów był działalnością odpłatną organizacji.

Inny ważny aspekt dotyczy kół gospodyń wiejskich. Wspomniany wyżej projekt rozporządzenia dotyczy organizacji pozarządowych. Natomiast w tym samym czasie musi być przygotowane rozporządzenie dotyczące UEPIK-u dla kół gospodyń wiejskich.

W projekcie strony społecznej zastosowano uniwersalne zapisy, które można wykorzystać jako UEPIK dla kół gospodyń wiejskich. Oczywiście to są dwa osobne rozporządzenia, natomiast same wzory, winny być jak najbardziej zbliżone, by ułatwić życie zarówno księgowym, jak i organizacjom.

Ad 7

Propozycja przystąpienia Polski do organizacji Open Government Partnership (OGP) związana jest z wizytą przedstawiciela OGP w Polsce i spotkaniem zorganizowanym we współpracy z Ministerstwem Cyfryzacji, podczas którego omówiono główne założenia inicjatywy, jej dorobek oraz potencjalne korzyści płynące z członkostwa. Na tej podstawie został przygotowany materiał informacyjny dotyczący potencjalnego przystąpienia Polski do OGP, który został przekazany członkom Komitetu przed posiedzeniem.

Z postulatem przystąpienia do OGP występowały organizacje pozarządowe, w swej uchwale poparła go RDPP.

Open Government Partnership jest dobrowolną, wielostronną inicjatywą międzynarodową, powstałą w 2011 roku z inicjatywy ówczesnego prezydenta Stanów Zjednoczonych Baracka Obamy oraz siedmiu innych państw – w tym m.in. Wielkiej Brytanii, Norwegii i Meksyku. Nie jest to organizacja w sensie prawnym, lecz platforma współpracy rządów, organizacji społecznych, środowisk akademickich i instytucji międzynarodowych. Obecnie OGP zrzesza 75 państw, ponad 150 jednostek samorządowych oraz liczne organizacje społeczne i eksperckie.

W toku dyskusji poruszono następujące kwestie:

– czy członkostwo w OGP wnosi wartość dodaną w postaci impulsu do działań, których nie jest zdolna skutecznie wdrożyć administracja rządowa;

- na ile inicjatywa może stanowić efektywne forum wymiany dobrych praktyk z innymi państwami w obszarze przejrzystości i partycypacji obywatelskiej;
- czy przystąpienie do OGP przyniesie realny prestiż i korzyści wizerunkowe dla Polski;
- zobowiązania finansowe związane z członkostwem tj. coroczna składka członkowska, której wysokość szacowana jest na poziomie około 1 miliona złotych rocznie;
- konieczność zdefiniowania celów i oczekiwanych efektów, jakie Polska chciałaby osiągnąć poprzez członkostwo, tak aby przystąpienie do OGP było narzędziem realizacji jasno określonych priorytetów, a nie celem samym w sobie.

DOB KPRM zwróci się do resortów o stanowiska dotyczące ewentualnego przystąpienia Polski do inicjatywy Open Government Partnership. Zebrane opinie posłużą do wypracowania rekomendacji w zakresie dalszych działań w tej sprawie.

Ad 8

Wojciech Kuraszyk, zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM, przedstawił informację o planowanej organizacji cyklu konferencji „NGO w działaniu. Siła organizacji społecznych w zmieniającym się świecie”. Wstępny katalog tematów konferencji obejmuje fundusze europejskie dla NGO, ochronę środowiska i ekologię, kulturę, obronę narodową, ochronę ludności i obronę cywilną, środowiska wiejskie, edukację i rozwój kompetencji. Dyrektor zaznaczył, że katalog ten ma charakter otwarty i zaprosił do zgłaszania propozycji kolejnych tematów.

KPRM będzie się zwracała do poszczególnych resortów z prośbą o wsparcie merytoryczne np. przy wyborze tematów, opracowaniu programu wydarzenia i doborze ekspertów. Istotnym elementem każdego ze spotkań będzie problem budowania odporności społecznej.

Konferencje będą odbywały się w cyklu comiesięcznym. Pierwsza zaplanowana jest na 22 października tego roku, tematem wiodącym będą fundusze europejskie dla NGO.

W dyskusji poruszono następujące kwestie:

- sposobu rekrutacji uczestników, liczby zaproszonych organizacji;
- harmonogramu spotkań;
- szczegółów organizacyjnych dotyczących wydarzeń;
- zasad współpracy międzyresortowej przy organizacji wydarzeń, w tym komunikacji.

Przedstawicielka MKiŚ wyraziła zainteresowanie resortu środowiska tematyką konferencji poświęconych klimatowi i ekologii.

Ad 9

Przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury omówili kwestie związane z nadzorem nad fundacjami.

Wskazali m.in. następujące problemy :

- odmienne obowiązki sprawozdawcze w zakresie każdego z „typów” fundacji (rozdrobienie regulacji w wielu aktach prawnych);
- kwestię udostępniania sprawozdań z działalności do wiadomości publicznej;
- niewywiązywanie się przez fundacje z obowiązku sprawozdawczego;

- brak narzędzi pozwalających na weryfikację informacji zawartych w sprawozdaniach oraz podjęcie skutecznych działań dyscyplinujących fundacje w zakresie wypełniania obowiązku sprawozdawczego;
- brak wskazania w przepisach terminu złożenia sprawozdania (przyjmuje się, że jest to dzień 31 grudnia roku następującego po roku sprawozdawczym – zbyt długi termin na skuteczne podjęcie działań w przypadku zidentyfikowania nieprawidłowości);
- brak skutecznego przepływu informacji pomiędzy KRS a właściwym ministrem;
- trudności w weryfikacji oświadczenia fundacji, że nie jest instytucją obowiązaną (w myśl ustawy AML);
- nieefektywne przepisy dot. likwidacji fundacji i zarządu przymusowego.

W trakcie dyskusji Wiceprzewodnicząca Komitetu podkreśliła, że przedstawiony zakres problematyki jest bardzo szeroki i obejmuje nie tylko ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ale także ustawę o fundacjach, która pozostaje w kompetencjach Ministra Sprawiedliwości. Poinformowała, że członkowie Rady Działalności Pożytku Publicznego prowadzą również refleksję nad aktualną definicją organizacji pozarządowej, która w obecnym kształcie wydaje się niewystarczająca.

Wskazała, że istnieje wiele kontrowersji związanych z funkcjonowaniem fundacji i stowarzyszeń, co wymaga szerokiej analizy i dyskusji. Zwróciła uwagę, że materia jest delikatna oraz że warto włączyć organizacje w szeroką dyskusję. Zaznaczyła, że jawność działań na korzyść organizacji, co częściowo tłumaczy wyróżnienie tych, które posiadają status organizacji pożytku publicznego.

Zakończyła swoją wypowiedź apelem o uczestnictwo członków Komitetu w nadchodzących spotkaniach, które mają na celu pogłębioną refleksję nad definicją i funkcjonowaniem organizacji pozarządowych.

Ad 10

Wobec braku innych głosów, Wiceprzewodnicząca prowadząca obrady, uznając agendę za wyczerpaną, zamknęła posiedzenie Komitetu ds. Pożytku Publicznego.

z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu

Łukasz Jachimowicz
Sekretarz Komitetu

Adriana Porowska
*Wiceprzewodnicząca Komitetu do spraw
Pożytku Publicznego*

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/